

1/2012

XXB-1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Zahraniční povídky

Kristine Kathryn Ruschová
Záchrana Apolla 8

China Miéville
Lano je svět

České povídky

Václava Molcarová
Poslední dny ištery

Lucie Lukačovičová
Potkáš jenom sebe

Publicistika

Pavel Houser
Apollo – megalomanský projekt,
nebo ztracená šance?

Aleš Smutný
Herkules aneb filmové
plenění řeckých mýtů

Cena: 75 Kč – 3,05 euro

9 771804 660004

Allen M. Steele

Císař Marsu

M. Fikiden

XB-1

Předplatné časopisu
XB-1 si můžete na
www.send.cz
objednat na rok,
na půl roku nebo si
přes předplatné můžete
koupit i jednotlivá čísla
a to i zpětně!
V takovém případě za
vás hradíme poštovné.

www.casopisxb1.cz

XB-1 až domů
**s poštovním
zdarma!**

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

Kristine Kathryn Ruschová: Záchrana Apolla 8	3
China Miéville: Lano je svět	24
Allen M. Steele: Císař Marsu	26

Domácí SF

Václava Molcarová: Poslední dny ištery	33
Lucie Lukačovičová: Potkáš jenom sebe	47

Publicistika

Pavel Houser: Apollo – megalomanský projekt...	59
Jason Sanford: „Hluboké zamyšlení“ o počítačem...	62
Ivan Adamovič: Život s pocitem úžasu 11	63
Aleš Smutný: Herkules aneb filmové plenění řeckých mýtů	64

Fantastická věda

Český spor o magnetické krávy; Lutetia – svědek vzniku Země; Omlazené myši;	61
--	----

Filmfaroniáda

Filmové premiéry; Spy Kids 4D; Stroj času; Lovec trolů; Vyměřený čas; Válka bohů; Twilight Saga: Rozbřesk – 1. díl; Paranormal activity 3; Bojovníci bouře; Skrýš; Klapka!	67
---	----

Vivisektor

Lupa: Poul Anderson: Vítězové	71
Čtenáři čtenářům; Paolo Bacigalupi: Dívka na klíček;	
Michael Flynn: Eifelheim;	
Jan Opatřil: Hororové povídky;	
Joe Abercrombie: Hrdinové;	
Brian D'Amato: Ve Dvorech Slunce;	
Dean Koontz: V měsíčním svitu;	
Glen Duncan: Poslední vlkodlak;	
Jiří Kulhánek: Vyhlídka na věčnost;	
Síň slávy II B; Phil Rickman: Kostí Avalonu;	
William Peter Blatty: Dimiter - Příběh agenta vyslaného peklem;	
Avengers: Do boje!	
Noční škola: Knihy čaromějek 1; Nové knihy	72

Šéfredaktor

Vlado Riša

risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran

jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust

sust@casopisxb1.cz

Vydává

Konektor XB 1 s.r.o.

Praha 1, Nám. Republiky 1081/7

PSC 110 00

www.casopisxb1.cz

Tisk

Libertas a.s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a.s.

prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.

(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 1. 2012

© Konektor XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoli šíření povoleno
jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Milan Fibiger

Poslední con v roce...

Jako obvykle jsem končil sci-fistický rok v Brně na Fénixconu.

Nějak se mi letos „nevydařil.“ o:)))

No, neberte mě vážně, já jen, že je v naší republice zvykem neustále si na něco stěžovat. Začalo to problémy s autem, které se rozhodlo, že nepojede, ale to se nakonec vyřešilo.

Představoval jsem si, že to bude klidný papuč-con, kdy budu poseďovat s přáteli a kamarády, popíjíte kofolu či mléko, a sem tam (kdo mě zná, tak ví, co znamená sem tam – tj. že sem tam někoho pustím k pár slovům nebo dokonce i větě) prohodím pár slov, či moudr. Tentokrát to bylo tak, že jsem se prakticky od příjezdu nezastavil a chvílemi jsem coby „vykládající“ měl být i na několika místech najednou. Je to však pohodový con, takže se vždy všechno vyřešilo. Jen mě trochu zamrzelo, že při vyhlášení cen Daidalos, byli přítomni jen dva ocenění z pěti, co se umístili v pořadí. S tím nenadělám nic, na druhou stranu, nemusel jsem se letos vláčet s víc jak jednou basket taškou, která některým mým spoluhráčům stačila k třínedělnímu pobytu v Brazílii na Mistrovství světa veteránů.

Musím přiznat, že i na to posezení došlo a bylo fajn, jak se zpívá v jedné písničce.

Píšu o tom, neboť doufám, že právě tak v pohodě a s přáteli jste strávili konec roku vy a nezkazil vám ho žádný potouchlík, rejpal, zloun nebo kdokoli jiný a jdete do nového roku s právě tak dobrým pocitem jako já.

Přeji vám všem do něj pohodu, zdraví, setkávání jen s milými a příjemnými lidmi, a hlavně – velkou hromadu dobrého čtení nejen na stránkách našeho časopisu.

Ať se vám ten příští rok vydaří právě tak, jako se vydařil mně loňský Fénixcon i celý rok 2011.

Vlado Ríša

Straky na vrbě a audiokniha

Nakladatelství Straky na vrbě vydalo jako přílohu nové knihy Míly Lince Mrtví muži netančí i audioknihu s autorovou předchozí knihou „Stín Černého hvozdů“. Kromě čtrnácti hodin textu namluvených zkušeným muzikantem, divadelníkem a šermířem Jiřím Pobudou se na stylové placce dá najít i hudební mini-album kapely Hakka Muggies inspirované knižními texty, fotogalerie, obrázky a další bonusy. DVD je možné zakoupit i samostatně přímo v e-shopu nakladatelství www.straky.cz či ve vybraných speciálkách - knihkupectvích Krakatit (Jungmanova 14, Praha 1), Čáslavská (Čáslavská 15, Praha 10) nebo Londýnská (Londýnská 81, Praha 2).

Sci-fi klub ANDROMEDA vyhlašuje 23. ročník literární soutěže O Stříbřitělesklý halmochron

Soutěžní podmínky:

Zaslané práce musí být v žánru SCI-FI. Upřednostňujeme hlavně povídky na téma cestování časem.

Rozsah povídky je omezen na 40 normostran nebo maximálně na TŘI povídky, jejichž součet nepřesáhne 40 normostran. NORMOSTRANA - stránka, která obsahuje 30 řádků o 60-ti znacích s řádkováním 1,5 - to značí 1800 znaků na stránku včetně mezer. Jednoduchým výpočtem lze zjistit, že rozsah povídky(dek) by neměl přesahovat 72 000 znaků. Elektronicky zasílané povídky není nutné formátovat na normostránkový vzhled.

Soutěž je NEANONYMNÍ - tzn. příspěvky by měly mít v hlavičce jméno autora či alias, pod kterým mají být uváděny. Texty musí být zaslané e-mailem nebo na CD/DVD, napsané v běžném textovém editoru (Word, OpenOffice Writer apod.) nebo dodány ve třech exemplářích, psané strojem nebo vytištěné na kvalitní tiskárně. Texty dodané v elektronické podobě mají větší šance na

zveřejnění ve sborníku a není je nutné zasílat v papírové formě. Soubory by neměly obsahovat viry známého či neznámého původu. NEZAPOMÍNEJTE NA ZPÁTEČNÍ ADRESU!

Nevyžádané písemné příspěvky se nevracejí.

SFK ANDROMEDA si vyhrazuje právo na uveřejnění ve svém klubovém fanzinu. Prosíme autory, kteří nesouhlasí se zveřejněním svého příspěvku na internetu, nechť nás na to laskavě upozorní.

Uzávěrka soutěže je dne 31. 3. 2012

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: endymion@email.cz, kde získáte i další informace

Písemné práce zasílejte na adresu:

Petr Kaufner, Kralovická 41, 323 32 PLZEŇ

Pořadatelé se zavazují, že osobní údaje účastníků soutěže neposkytnou žádné třetí osobě a využijí je pouze pro komunikaci s autory prací.

Televizní seriál Mágové

LEV GROSSMAN se podle všeho dočká televizního zpracování svého úspěšného románu Mágové v podobě televizního seriálu. Podobně se snad můžeme těšit i na seriály na motivy knih ze série Wild Cards vedené Georgem R. R. Martinem či cyklu Temná věž od Stephena Kinga.

Nová trilogie Stevena Eriksona

Zatímco u nás si ještě trochu počkáme na dokončení desetidílné fantasy ságy Malazská Kniha padlých kanadského autora Stevena Eriksona, za oceánem se již mohou těšit na právě dokončený úvodní svazek autorovy nové trilogie Kharkanas.

Úvodní svazek nazvaný Výheň temnoty (The Forge of Darkness) se do titulního města cyklu podívá o celé tisíce let dříve před událostmi hlavní série.

Nová série Daniela Abrahama na českém trhu

Pokud jste si na stránkách časopisu XB-1 oblíbili kratší práce Daniela Abrahama, pak vězte, že po skvělé fantasy tetralogii Kvartet vysoké ceny se na českém knižním trhu objeví i autorova nová fantasy série Dýka a mince, nedávno započatá románem Cesta draka (The Dragon's Path), a vedle toho rovněž série moderních space oper Expanze, publikovaná pod pseudonymem James S. A. Corey ve spolupráci s Martinovým asistentem Tyem Franckem. Knihy se objeví pod hlavičkami nakladatelství Laser-books a Triton.

Kristine Kathryn Ruschová

Záchrana Apolla 8

(RECOVERING APOLLO 8)

Část první 2007

Richard si to pamatoval špatně. Pamatoval si to, jako by šlo o obraz a on ho jen pozoroval, namísto živých vzpomínek, v nichž měl sám svou roli.

Vlastně šlo o obraz tak živý, že si ho nechal namalovat za první zisky ze svého podnikání, jež se měly v budoucnu stát až nechutně vysokými, a umístil ho ve své kanceláři – v každé verzi své kanceláře, z nichž se ty poslední zvětšily natolik, že musel přijít na zvláštní způsob, jak ho vystavit, aby na něj neustále viděl.

Falešná vzpomínka – a obraz – vypadaly takto:

Stojí vzadu na dvorku. Po levé ruce má houpačky, po pravé se jako železniční koleje táhnou šňůry s prádlem.

Je mu osm, na svůj věk je malý, má hodně světlé vlasy a rysy tváře dosud nezformované. Obrací pohled k nočnímu nebi s Měsícem větším než kdykoli jindy. Ozařuje mu obličej jako svatozář na středověkých náboženských malbách; je tak jasně bílý, až se zdá živější než on sám.

On se ovšem nedívá na Měsíc. Hledí až za něj, tam, kde malá kuželovitá loď míří do temnoty. Loď už téměř není vidět, až na jeden bok, od něhož se odráží měsíční světlo. Odráží se od něj jako mihotání, které působí dojmem, že loď vydává poslední zbytky energie na zoufalý pokus o záchranu, a on i v osmi letech ví, že ta snaha je marná.

Jednou se ho kdosi zeptal, proč si jako ústřední bod v kanceláři vystavil obraz ztráty.

Ohromilo ho to.

Nikdy na ten obraz – ostatně ani na tu vzpomínku – nemyslel jako na něco, co představuje ztrátu.

Naopak, pro něj představoval naději. K tomu poslednímu zoufalému pokusu by nikdy nedošlo bez naděje, že se přece jen podaří.

Tak to vždycky říkával.

Ve skutečnosti si myslel, že naděje spočívá v tom chlapci, v jeho vzpomínce a jeho touze změnit jeden z nejvýznamnějších okamžiků ve své minulosti.

* * *

Skutečná vzpomínka byla prozaická:

Kuchyň byla vymalovaná žlutě a byla maličká, ačkoli tehdy se mu malá nezdála. Za jeho židli se nacházely pracovní stoly, přístroje a hluboká výlevka, nad tím vším okénko s výhledem na cestičku ke garáži. Po levé straně měl dvě další okna, kterými viděl na dvůr a zbytek ulice. Přímou naproti němu stál sporák. Matku si vždycky představoval před ním, i když i ona měla u stolu svou židli. Otcova židle stála nalevo, pod okny.

Na ledniče skoro hned vedle sporáku měli rádio. Ale středem místnosti, po jeho pravé ruce a téměř za ním, zůstávala neustále zapnutá televize.

Otec si směl u stolu číst, ale Richard ne. Matka se snažila povídat si s ním, ale ke konci dětství se už začínaly projevat propastné rozdíly v jejich IQ.

Byla to bystrá žena, jenže on byl mimo tabulky. Otec, který by mohl pochopit alespoň něco z toho, co syn říkal, čelil skutečnosti, že má syna génia, mlčením. Mlčením a hrdostí. Sdíleli spolu jméno: Richard J. Johansenn, J jako Jacob, a dostali ho po tomtéž muži, patriarchovi rodu, otcově otci – po muži, jenž přišel s rodiči do této země, když mu bylo osm, a doufal v lepší svět, který posléze také našel.

Té noci, čtyřicátého prosince 1968, měli v domě vánoční výzdobu. Borovicové větve na stole v jídelně, vánoční pohlednice na saních na televizi v obýváku. Na kuchyňském stole svíčky, na které si otec stěžoval, kdykoli rozevřel noviny. Vůně borovice, vosku svíček, sušenek.

Jeho matka před svátky i po nich neustále pekla; byl skoro zážrak, že při tolika sladkostech kolem nikdy neztloustl. Toho večera měli ovšem běžnou večeři, jelikož Štědrý den nebyl jejich svátek, tím byl až Boží Hod.

Přesto cítil vzrušení. Miloval tohle období – jídlo, hudbu, světla na pozadí temné noční oblohy. Dokonce i sních, který obvykle nesnášel, mu připadal krásný. Stával na jeho ztvrdlém ledovém povrchu a vzhlížel k obloze, pátral po souhvězdích nebo jen upíral zrak na Měsíc a podívoval se, jak může být tak chladný a vzdálený.

Toho večera ho matka zavolala k večeři. Díval se na Měsíc dalekohledem, který mu otec daroval v červenci k osmým narozeninám. Doufal, že uvidí *Apollo 8* na cestě k oběžné dráze oběžnice.

Na cestě do dějin.

Místo toho se vrátil dovnitř a usedl k hovězí pečení (nebo sekané nebo hovězímu z konzervy se zelím), přitom si trochu potočil židli, aby viděl na televizi. Walter Cronkite, pro Richarda ztělesnění důvěryhodného dospělého muže, podával zprávy z řídicího střediska a působil přitom současně vážně i chlapecky.

Cronkite miloval vesmírná dobrodružství téměř stejně jako Richard. A Cronkite se k nim dostal nejbliž, jak se člověk vůbec mohl dostat, aniž by se jich přímo účastnil.

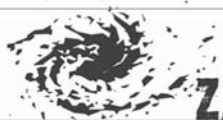
Co ovšem Richard nesnášel, byly simulované obrázky. Nikdo nemohl *Apollo 8* na jeho pouti natáčet, a tak nějaký chudák nakreslil obrázky.

Tou dobou se Richard stejně jako zbytek země soustředil na oblast rádiového stínu na odvrácené straně Měsíce. Jestliže tam astronauti dospěli, stali se součástí lunární oběžné dráhy, šedesát devět mil nad měsíčním povrchem. Ovšem jestli uspěli, to se obyčejní Američané dozvědí, až když se vynoří ze stínu.

Oblast rádiového stínu všechny děsila. Dokonce i Richardova otec, který málokdy připustil, že se něčeho bojí.

Richardův otec, učitel matematiky a přírodních věd na střední škole, seděl se synem i v sobotu jednadvacátého prosince, když *Apollo 8* vzlétlo, a vysvětloval mu orbitální mechaniku, jak nejlépe uměl. Předvedl Richardovi příslušné rovnice a snažil se mu vysvětlit riziko, které astronauti podstupují.

Jediná matematická chyba, drobný omyl ve výpočtech, byt náhodný – zakolísání motorů kosmické lodi při opuštění oběžné dráhy Země, několikaveršinné zpoždění – může astronauty poslat na širší měsíční nebo zemskou orbitu, nebo, Bože chraň, na přímou dráhu od Země, od Měsíce, do velikého neznáma bez návratu.

Richardova matka se domnívala, že manžel pomáhá synovi s úkoly. Když zjistila, oč skutečně jde, odtáhla ho do ložnice k jedné z jejich šeptaných hádek.

Co si myslíš, že děláš? zeptala se. *Vždyť je mu osm.*

Potřebuje tomu porozumět, namítl otec.

Ne, nepotřebuje, odporovala mu. *Bude z toho celé dny vyděšený.*

A co když loď Měsíc mine? bránil se otec. *Potom mu to budu muset vysvětlit.*

V jejím hlase se ozvalo napětí, když prohlásila: *Oni neminou.*

* * *

Jenomže právě to se stalo.

Minuli.

Řídicí středisko během rádiového stínu pojalo podezření, ale astronautům ho nesdělili, alespoň ne hned. Zeptali se na pár věcí, požádali o další řízený zážeh a doufali, že se loď vrátí na původní dráhu; o něco víc hlášení než obvykle, (snad jen aby měli nahané hlasy, dokud byli ještě klidné), ale nic z toho, co udělali, nezměnilo tragickou skutečnost, že se astronauti na Zemi nevrátí.

Věčně budou brázdit temnotou vesmíru.

Ale na malou chvíli to ještě nevěděli. Samotná loď měla jen omezené možnosti ovládání a téměř žádné prostředky k zaměření polohy. Astronauti se museli spoléhat na řídicí středisko, které jim dodávalo veškeré informace o oběžné dráze – v podstatě veškeré životně důležité informace.

Později vyšlo najevo, že astronauté přišli na problém sami, a to téměř okamžitě, a pokusili se ho také sami vyřešit.

Jenomže žádné řešení neexistovalo.

Proto také Cronkite působil o tom Štědrém dnu tak napjatě, když seděl v řídicím středisku v místě vyhrazeném komentátorům. Věděl, že tři astronauti jsou stále naživu, že budou naživu ještě celé dny, zatímco jejich kabina bude mířit do nekonečného prostoru. Zůstávali ve spojení déle, než by bylo všem milé, a protože to byli hrdinové, ani jednou si nepostěžovali.

Hovořili o tom, jak obvykle, nevýrazně vypadá Měsíc, a jak krásná je Země tam odtud zdálky. Zřejmě na uzavřeném okruhu naposledy mluvili se svými ženami a dětmi. Patřili Zemi, dokud fungovalo rádiové spojení. Dokud jim vystačil kyslík. Dokud jim vydržela naděje.

Právě to si Richard zapamatoval: pamatoval si tu naději.

Nikdo už si nepřehrával záznam, kde Lovell, Borman a Anders hovoří o budoucnosti. Budoucnost přišla a odešla. Dnes si dokumentaristé přehrávají jejich loučení, nebo pokud jsou laskavější, jejich popisy Země – jak krásně vypadala; tak malá, tak jednotná.

Těžko uvěřit, řekl Lovell, a tato poznámka se proslavila a byla často citována, *že tak nádherné místo může být domovem tolika rozhněvaných lidí. Zdálo se, že celá planeta vypadá tak mírumilovně.*

Jistěže tomu tak nebylo.

Ale tehdy to Richarda nezajímalo.

Jemu dělalo starosti – děsilo ho –, že tento nezdar vesmírného programu další pokusy ukončí.

Astronauty to také znepokojovalo. Vydali společné prohlášení, jež bylo prakticky jejich posledním dechem.

Toto není selhání. Jsme hrdí, že jsme se stali prvními lidmi, kteří se odvážili za Měsíc. Prosíme, pokračujte ve vesmírném programu. Dosáhněte Měsíce. Založte tam základnu. Vyšlete další skupiny na průzkum Sluneční soustavy – aby vám mohly podat zprávu. Udělejte to naším jménem a s naším požehnáním.

Veselé Vánoce vám všem.

A všem dobrou noc.

Toto vysílání Richardovu matku dojalo k slzám. Richardův otec mu položil pevnou ruku na rameno. A Walter Cronkite, ten zdatný dospělý člověk, si sundal brýle, protřel si oči a vzchopil se, přesně jako před pěti lety, když nečekaně zemřel prezident.

Cronkite už toho mnoho neřekl. Nenechal přehrát rádiové zprávy až do hořkého konce. Umožnil Lovellovi, Bormanovi a Andersovi, aby jejich posledním prohlášením bylo právě to, co si přáli.

Nepronášel žádné spekulace ohledně jejich smrti, ani se nezaměřil na nezdar.

Soustředil se na budoucnost.

Soustředil se na naději.

A tak to udělal i Richard...

Přinejmenším se pokusil.

Ale po celou dobu, kdy dělal vše, aby se mohl účastnit dobývání vesmíru, zatímco studoval fyziku a astronomii a udržoval se ve vynikající fyzické kondici, aby se ve chvíli mohl stát astronautem, díval se dalekohledem do temnoty za Měsícem a kladl si otázku:

Co asi viděli v těch posledních hodinách?

Co cítili?

A kde jsou teď?

* * *

Téměř o čtyřicet let později se vraceli domů.

Přinejmenším tak blízko k domovu, jak se mohli dostat v mrtvé lodi s mrtvou posádkou, když jim nikdo nevyrazil vstříc.

Apollo 8 ukončilo eliptickou dráhu kolem Slunce, jak to odborníci předvíдали. Tento oběh měl trvat jen něco přes šestnáct měsíců, ale malá loď se po celou dobu držela převážně nad rovinou oběžné dráhy Země. Než se *Apollo 8* poprvé vrátilo domů, či alespoň blízko k domovu, uběhlo více než osmnáct let.

Objeví ho téměř náhodou. Sluneční světlo, jež se odráželo od maličké kapsle jeho kabiny, upoutalo pozornost amatérských astronomů celého světa. Coś malého, bezvýznamného, co neobvyklým způsobem odráží světlo.

Lidé se dohadovali, co by to mohlo být. Na předmět se zaměřily obří dalekohledy od Lowellovy observatoře až po nové orbitální teleskopy, objevily se obrázky, fotografie, ukazující známý kuželovitý tvar.

To není možné, mínili odborníci.

Ale bylo.

Každý doufal, že to možné je.

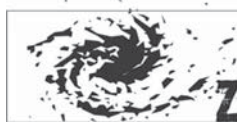
Richard se v těch vzrušených dnech snažil uprosit přátele na observatoři Wisconsinské univerzity, aby obrátili teleskop k lodi – i když tím zničí svůj výzkum; to věděl určitě a nezáleželo mu na tom.

Ani už nestudoval astronomii. Dokončil postgraduální studium leteckého inženýrství a právě založil společnost, jež z něj udělá prvního miliardáře v kraji.

Ale v těch dnech byl ještě studentem, neměl žádnou moc a už vůbec žádný vliv.

Nakonec se musel vydat na kraj města, dál od jeho světla, a pokusit se zahlédnout kapsli sám. Stál tam v mrazu, po kotníky ve sněhu, a celé hodiny upíral zrak k nebi.

Nakonec sám sebe přesvědčil, že zahlédl záblesk světla a že nešlo jen o vesmírný prach nebo vesmírnou stanici, kterou USA budovaly na oběžné dráze, ani žádný ze satelitů, vypuštěných během posledních let.

Ne, přesvědčil sám sebe, že viděl tu loď, a to jeho utkvělou myšlenku ještě víc posílilo.

Možná se právě tohle, ještě víc než nepřesná vzpomínka na původní ztrátu, zasloužilo o ten záblesk světla na kapsli na jeho obrazu.

Možná právě to se stalo spouštěcím momentem toho všeho.

Nebo za to mohla, jak prohlašovala matka, jeho nadměrná představivost, podporovaná prvním setkáním se smrtí – nebo prvním pochopením smrti.

Jenomže Richard to nevnímal jako smrt. Nikdy. V jeho mysli vždycky přetrvávala naděje, že ti muži přežili. Snad letěli dál, jako jejich loď, zkoumali Sluneční soustavu, viděli věci, které ještě nikdo neviděl tak zblízka. Nebo třeba potkali mimozemšťany, vlídné, jako byli ti ze seriálu *Star Trek* z Richardova dětství, a ti je zachránili.

Věděl, že takové věci jsou nepravděpodobné. Byl uvnitř kabiny *Apollo* v muzeu v Huntsville v Alabamě, a otřásl jím, jak jsou tyhle kabiny malé. Lidské bytosti nejsou stavěné na život v tak stísněném prostoru.

Věděl také, jak křehké ty moduly jsou. Sama skutečnost, že kapsle přežila tolik let, představovala zázrak. To všechno věděl. Chápal i to, že jeho úvahy o přežití těch mužů jsou pozůstatkem jeho dětské osobnosti, jež nechtěla uvěřit, že hrdinové umírají.

Všechny jeho plány a naděje po osmnáct let, následujících po prvním pozorování, byly založeny na teorii (jistotě), že astronauti jsou mrtví. A že *Apollo 8* vydrží a znovu se vrátí.

Lodi, které postavil, výpravy, které během těch let naplánoval, byly založeny na myšlence, že chce získat mrtvou loď, kus historie. Chystal se vyzvednout *Apollo 8*, tak jako archeologové vykopou z písku hrobku nebo hlubokomořští badatelé objeví zbytky slavné lodi jako třeba *Titaniku*.

Richard utratil většinu svého bohatství a strávil většinu života hledáním způsobu, jak přivítat *Apollo 8* na jeho příštím návratu do blízkosti Země.

A teď, když byla loď spatřena na své podivné eliptické dráze – přesně podle rozvrhu, který vědci předpověděli –, byl připraven.

A vyděšený.

Občas se za noci probouzel zalit chladným potem a kladl si otázku, zda by člověk vůbec měl uskutečnit sny svého dětství.

Pak si vzpomněl, že uskutečnění svého snu ještě nedosáhl. Jen si k tomu vytvořil příležitost.

A někdy uvažoval nad tím, proč to nestačilo.

* * *

Loď, kterou měl připravenou a patřičně vybavenou od začátku roku, pojmenoval *Carpathia* podle lodi, která zachránila většinu přeživších z *Titaniku*. Líbila se mu ta symbolika, i když v hloubi duše věděl, že na *Apollu 8* žádní živí nebudou. Jediný přeživší bude samotný velitelský modul; loď s lidskou posádkou, jež se dostala mnohem dál než kterýkoli člověkem vyrobený dopravní prostředek, a vrátila se.

Lidstvo vyslalo různá plavidla téměř do všech míst soustavy, od průzkumných vozů na Mars po sondy k Venuši, a nasbíralo o Sluneční soustavě víc vědomostí než kdykoli dřív. NASA měla v plánu vyslat další průzkumná plavidla ještě dál, v naději, že překročí hranice soustavy a spatří zbytek galaxie.

Vláda vesmírné cesty financovala, vždy pro ně měla vyčleněné fondy. Konec dvacátého a první část jednadvacátého století byly nazvány Epochou vesmírných cest.

Richard si rád představoval, jak se lidstvo na to všechno ohlíží a nazývá to období Počátkem vesmírných cest. Nesnášel

pomyšlení, že satelity a velké, plně vybavené vesmírné stanice na oběžné dráze, malá základna na Měsíci a nějaký ten komerční provoz by měly představovat veškerou vesmírnou dopravu.

Přál si vidět lidské bytosti na Marsu; lidi – nikoli plavidla bez posádky – na průzkumu vzdálených částí Sluneční soustavy; lidi, jak se troufale pouští, jak to nazýval oblíbený pořad jeho dětství, tam, kam se dosud nikdo neodvážil.

To byl důvod, proč založil Johansennovu Meziplanetární, tehdy před lety. S rozšířenou verzí tohoto projevu, se skvělou marketingovou strategií a s nejlepšími mozky země, jež mu pomáhaly stavět vesmírná plavidla, prototypy základen na Marsu a dál, a nakonec, právě minulý rok, vytvořil technologii umělé gravitace, která lidstvo vynese ke hvězdám.

Převážná část těchto technologií, v podstatě primitivních, měla vojenské využití, a díky tomu Richard získal dostatek peněz. Jeho společnost se jako první zaměřila na vesmírnou dopravu, přestože po několik desetiletí od jejího založení žádných cest do kosmu nedosáhl.

Místo toho vytvářel podpůrné společnosti, které se zabývaly dalším vědeckým výzkumem. Umělá gravitace v něm byla jen jednou položkou. Sehnal si také odborníky na počítačový hardware, aby mu pomohli s miniaturizací, takže by kosmické lodi nepotřebovaly na palubě objemné počítače. Jeden z jeho vizionářů, jistý Gates, se nabídl, že tyhle menší stroje začne dodávat na běžný trh.

Ta myšlenka z Richarda udělala miliardáře.

Další nápady, od lyofilizované stravy přes skafandry lehčí než vzduch, k tomu jen přispěly.

Všichni ho považovali za jasnovidného snílka, a on přitom toužil jen po tom, na co byl v roce 1968 příliš mladý.

Zachránit *Apollo 8*.

* * *

A tak se octl v jednom ze svých skafandrů na rampě před *Carpathií* a vzhlížel k jejím štíhlým proudnicovým tvarům. Nemohl dohlédnout až nahoru k dozadu sklopeným křídům, jež v případě nutnosti umožňovala lodi klouzavý let. Ani neviděl vstupy pro cestující, neboť toto plavidlo bylo navrženo současně jako výzkumná loď a jako luxusní dopravní letadlo.

Rozeznával obrys pumovnic, které k návrhu přidali, aby tato loď, podobně jako mnoho jiných, mohla sloužit americké armádě k účelům, na něž raději nechtěl moc myslet.

Skutečnost, že má *Carpathia* nosiče bomb, přičítal paranoie hlavního konstruktéra, muže jménem Bremmer. Když se Bremmer dozvěděl, k čemu Richard doopravdy hodlá tuto loď použít, prohlásil: „Nemáte tušení, s čím se můžete setkat. Raději zajistíme, aby naše loď byla současně plně vybavené vojenské plavidlo.“

Což znamenalo, že musí mít na palubě vojenskou jednotku, astronauty, kteří vědí, jak použít pušky a bomby a obranné technologie, jimž Richard rozuměl pouze teoreticky. Byla tu tedy vojenská jednotka a výzkumný tým – skuteční archeologové, vzrušení představou, že alespoň část svých zkušeností využijí i v kosmu; hrstka vesmírných historiků a také lékařský tým pro případ, že by prostřednictvím *Apollo 8* vniklo do *Carpathie* něco strašlivého. Pak tu byli investoři, „turisté“, jak jim říkali skuteční astronauti. Richard je raději nazýval „pozorovateli“, zčásti proto, že byl sám jedním z nich, přestože by hrozně rád předstíral, že tomu tak není.

Ne-astronauti prodělali výcvik, který zvýšil jejich schopnosti na maximum. Byli v nejlepší fyzické kondici za celý svůj život;

snášeli nulovou gravitaci jako profici; dokonce přestáli mnoho simulovaných výstupů do kosmu, aniž by něco pokazili.

Richard dokázal tohle všechno, ba ještě víc. Absolvoval astronautický výcvik v sedmdesátých letech, ale do kosmu se nikdy nedostal, protože tehdy rozjel svůj podnik. Kromě toho nesnášel předpisy NASA, z nichž mnohé vznikly po tragédiích *Apollo 1* a 8. Měl tušení, že předpisy budou po dalších katastrofách ještě zprísněny, a odešel, ještě než k tomu došlo.

Ovšem jeho tušení se ukázalo prozíravým. Po působivé havárii *Apollo 20* na povrchu Měsíce se staly požadavky na astronauty natolik omezujícími, až vypadalo jako zázrak, že se do programu vůbec někdo přihlásil. Obzvláště když došlo k pokroku v soukromém sektoru.

Richard svůj trénink nepřerušil ani po odchodu z programu NASA. Vždycky býval trochu hubený. Cvičil za pomoci nejrůznějšího vybavení více než dvě hodiny denně – o víkendech šest. Stal se maratóncem. A jakmile byla dostupná příslušná technologie, začal spát ve stanu se sníženým obsahem kyslíku, aby se jeho plíce naučily vystačit s jeho minimálním přísunem.

Nepatřil k nejtrenovanějším osobám výpravy – koneckonců už mu bylo téměř padesát – ale z pozorovatelů byl v nejlepším formě. Překonal by dva z astronautů a rozhodně všechny vědce.

Nicméně tady na vstupní rampě lodi, na jejímž návrhu se podílel, podléhal nervozitě. Během posledních let do těchto lodí nastupoval a vystupoval z nich jistě stokrát. Dokonce se účastnil několika letů na nízké oběžné dráze Země, takže postávání ve skafandru před vstupem pro něj nebylo nic nového.

Nový však byl ten pocit bázně, ten okamžik neskutečna: téměř čtyřicet let si představoval, jak vzlétá do kosmu na záchrannou výpravu, a teď tu tedy konečně stál.

Vstupoval na nové území.

Když se o tom zmínil Bremmerovi, Bremmer se rozesmál. *Pohybujete se na novém území po celý život, šéfe*, prohlásil.

Ale dosud šlo jen o vymyšlené území, a nejen pro něj, ale i pro jeho odborníky.

Tohle, to bylo opravdu nové pro ně pro všechny.

A ať si to ospravedlňoval jakkoli, ať prohlašoval, že se to podobá vyzvedávání vraků historických lodí nebo vykopávání hrobek faraonů, sám věděl, že to není pravda.

Když vstoupil na palubu *Carpathie*, stal se jedním z prvních lidí podnikajících pokus získat zpět vesmírné plavidlo. Byl tím, kdo se snaží zmocnit dějin, a současně je vytváří.

Místo toho, aby zůstal miliardářem nebo vynálezcem či podnikárem – jak ho už nyní představoval mediální obraz –, stal se tím, o čem vždy snil.

Dobrodruhem.

Poprvé mu připadalo, že vstupuje do svého vlastního života.

* * *

Carpathia byla prostorná. Navrhovali ji pro dlouhé výpravy a mysleli přitom i na pohodlí. Kajuty měla sice malé, ale už skutečnost, že je vůbec měla, ji odlišovaly od všech ostatních lodí. Společné prostory byly pohodlné – hala, dvě místnosti, určené pro výzkum, jež mohly sloužit i jako sklad vybavení nebo spací kóje. Nákladový prostor byl vybaven odděleným prostředím, údajně míněným pro přivezení materiálu z Měsíce. Richard osobně dohlížel na jeho vybavení a ujistil se, že je dostatečně velký, aby se do něj vešla kapsle *Apollo* z roku 1960 se značnou rezervou.

Kapitán lodi se mu pokoušel přidělit největší kajutu, ale Richard trval na nejmenší kóji. Také si vymínil soukromí – přestože rozdělil pravomoc a úkoly, jak nejvíc to šlo, stejně mu zbý-

valy nějaké záležitosti, které musel řešit. A vždycky býval samotář. Představa bydlení s tuctem lidí, které sotva znal, u něj vyvolávala třesavku. Nutně potřeboval trochu soukromí, místo, kde za sebou mohl zavřít dveře a nemusel nikoho vidět. Výprava neměla přesně určenou délku trvání; musel mít prostor, kde by si zachoval duševní zdraví.

Před odletem se Richard snažil nesledovat mediální zpravodajství, ale stejně ho nějak nasál: projekt marnivosti Richarda Johansenna, jenž ho pravděpodobně přivede do záhuby; nesplnitelný sen Richarda Johansenna; sen Richarda Johansenna.

Autoři fejetonů ho obviňovali z vykrádání hrobů i z horších věcí. Vědecky negramotní z jejich řad prohlašovali, že na své hloupé vesmírné dobrodružství bere peníze hladovým dětem, aniž by si uvědomili, že i když modul nezíská zpět, on sám a celá země se dozvědí, co se stalo s lodí, která strávila téměř čtyřicet let v kosmu, už jen z jejích snímků, které přiveze.

Pokoušel se nemít žádné vlastní představy. Pokoušel se nepředstavovat si – ne víc, než to dělal dosud –, co asi najde.

Místo toho si nahrál staré memoáry z misí *Apollo* a *Gemini* spolu s dobovými novinovými zprávami a knihami, jež byly o oněch výpravách napsány. Také si prošel rozhovory s posádkami, sledoval je a díval se, jak se k nim vyjadřují.

Letu na oběžnou dráhu sotva věnoval pozornost; zažil to už tolikrát, že to pro něj byla stará vesta. Dva archeologové se tiskli ke svým lehátkům a vypadali vyděšeně. Ostatní nováčci zcela fascinovaně sledovali, jak *Carpathia* pronikla atmosférou a zaujala eliptickou oběžnou dráhu, která je po třech obězích odkloní od Země, tak aby vyrovnala kurs a rychlost s *Apollem* 8.

Země pod nimi se jako vždy zdála klidná a mírumilovná – tmavomodrá planeta se špetkou zeleně, s hojnou oblačnou pokrývkou; nejkrásnější věc v této hvězdné soustavě – snad dokonce ve vesmíru.

Byl to domov; kupodivu mu připadala jako domov, i když letěl nad jejím povrchem. Vnímal ji jako domov právě tak, jako ho pro něj představoval návrat do Wisconsinu, právě tak, jako sníl za jasného měsíčního svitu; jako by zahýbal na příjezdovou cestu u domu.

Občas, když měl náladu spíš na duchovní úvahy než na vědu, se zamýšlel nad tím, zda tento pocit domova není vrozený i pro pohled na planetu z vesmíru. Pocházel snad z vědomí, že z toho místa vzešel? Nebo z něčeho ještě hlubšího, čím je obdařen každý tvor, zrozený na tom modrozeleném povrchu? Cítili to tak i astronauti z *Apollo* 8, když se od Země vzdalovali? Když byli unášeni pryč od Měsíce? Ohlíželi se a rozjímali nad vlastní pošetilostí? Nebo si připadali jako odvážní cestovatelé, kteří dostali příležitost odtrhnout se?

Po dvacet hodin, které jim zabere přiblížení k *Apollu* 8, setrval Richard převážně ve své kajutě. Byl nervózní. Zkoušel spát, ale nemohl.

Chtěl znát odpovědi, a chtěl je hned. A přitom se jich současně obával, měl strach z toho, co najde. Nakonec si zdříml, ale okamžitě ho probudilo zavolání od Susan Kirmatsu.

Let byl řízen převážně automaticky; přesto pro svou výpravu najal Susan, jednu z nejlepších pilotů vůbec.

Rychle se odebral do kokpitu, stoupl si za Susan a díval se. Nosila vlasy oholené na krátkého ježka, což zvýrazňovalo hezký tvar její hlavy. U řídicího panelu se zdála malá, ale dokázala loď ovládat, stejně jako on ovládal sebe. Věnovala pozornost údajům na monitoru a nevyšimla si dvojíých průhledných plastových oken, která dal zasadit do přídě lodi.

To on se díval do temnoty před sebou. Země se scvrkla na velikost většího grapefruitu. Ještě nikdy nebyl tak daleko.